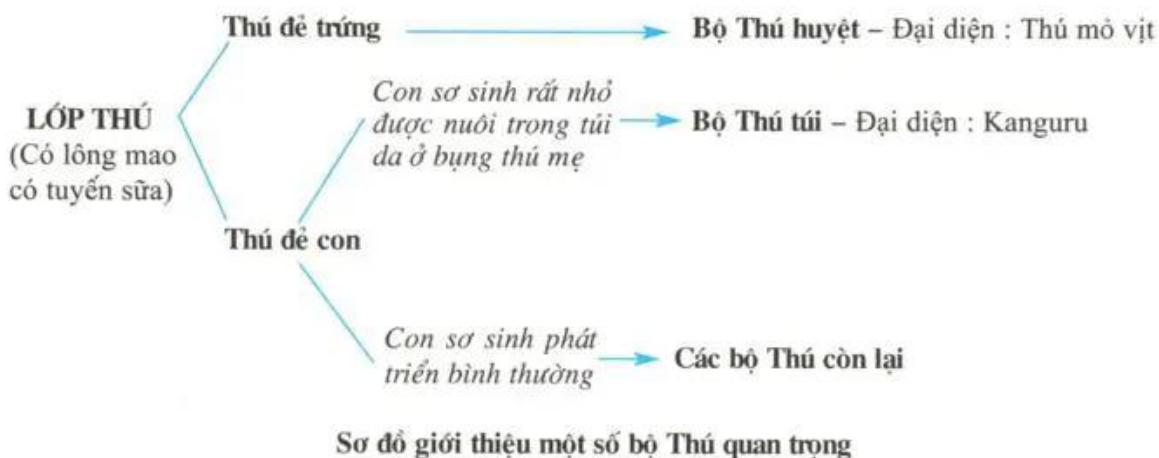

Bài 48

ĐA DẠNG CỦA LỚP THÚ BỘ THÚ HUYỆT, BỘ THÚ TÚI

■ Lớp Thú hiện nay có khoảng 4 600 loài, 26 bộ. Ở Việt Nam đã phát hiện được 275 loài. Các loài thú đều có lông mao và tuyến sữa. Sơ đồ sau đây giới thiệu một số bộ Thú quan trọng

I - BỘ THÚ HUYỆT

■ Đại diện là thú mỏ vịt sống ở châu Đại Dương (hình 48.1), có mỏ giống mỏ vịt, sống vừa ở nước ngọt, vừa ở cạn, đẻ trứng. Thú cái có tuyến sữa nhưng chưa có vú.

1.Thú mỏ vịt có mỏ
dẹp, bộ lông rậm, mịn,
không thấm nước,
chân có màng bơi.

2.Trứng thú mỏ
vịt nằm trong tổ
làm bằng lá
cây mục.

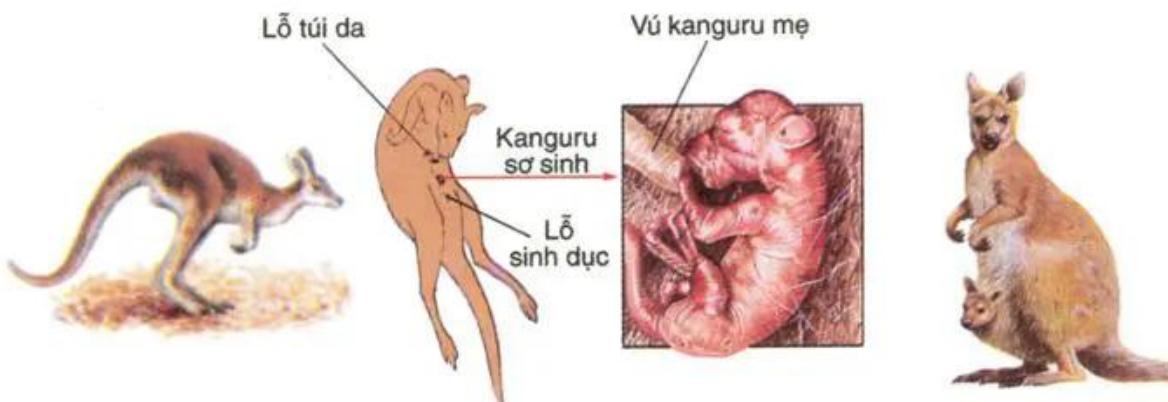
3.Thú mỏ vịt con ép mỏ
vào bụng thú mẹ cho sữa
chảy ra. Sau đó chúng
liếm lông, lấy sữa vào mõ.

4.Thú mỏ vịt con bơi theo
mẹ, uống sữa do thú mẹ
tiết ra hoà lẫn trong nước.

Hình 48.1. Đời sống và tập tính của thú mỏ vịt

II - BỘ THÚ TÚI

Đại diện là kanguru sống ở đồng cỏ châu Đại Dương (hình 48.2) cao tới 2m, có chi sau lớn khoẻ, vú có tuyến sữa, con sơ sinh chỉ lớn bằng hạt đậu, dài khoảng 3cm không thể tự bú mẹ, sống trong túi da ở bụng thú mẹ. Vú tự tiết sữa và tự động chảy vào miệng thú con (hình 48.2).

1. Kanguru có chi sau lớn khoẻ, đuôi to dài để giữ thăng bằng khi nhảy. Nó có thể nhảy với vận tốc 40 – 50km/giờ.

2. Kanguru sơ sinh lần tìm đến miệng túi da, do thú mẹ liếm lên lông, vạch đường cho con sơ sinh đi.

3. Trong túi da ở bụng thú mẹ, kanguru non đang ngoặm chặt lấy vú để sữa mẹ tự động chảy vào miệng nó.

4. Kanguru mẹ ngồi dựa trên hai chân sau và cái đuôi to dài. Kanguru con đang nằm thò đầu ra khỏi túi da ở bụng thú mẹ.

Hình 48.2. Đời sống và tập tính của kanguru

▼ Thảo luận, quan sát hình 48.1 và 48.2 kết hợp thông tin của mục I, II, lựa chọn những câu trả lời thích hợp rồi điền vào bảng sau :

Bảng. So sánh đặc điểm đời sống và tập tính giữa thú mỏ vịt và kanguru

Loài	Nơi sống	Cấu tạo chi	Sự di chuyển	Sinh sản	Con sơ sinh	Bộ phận tiết sữa	Cách cho con bú
Thú mỏ vịt							
Kanguru							
Các câu trả lời lựa chọn	<ul style="list-style-type: none"> - Nước ngọt và ờ cạn - Đồng cỏ 	<ul style="list-style-type: none"> - Chi sau lớn khoẻ - Chi có móng bơi 	<ul style="list-style-type: none"> - Đi trên cạn và bơi trong nước - Nhảy 	<ul style="list-style-type: none"> - Đẻ con - Đẻ trứng 	<ul style="list-style-type: none"> - Bình thường - Rất nhỏ 	<ul style="list-style-type: none"> - Có vú - Không có vú chỉ có tuyến sữa 	<ul style="list-style-type: none"> - Ngoặt chặt lấy vú, bú thụ động. - Liếm sữa trên lông thú mẹ, uống nước hoà tan sữa mẹ.

Lớp Thú hiện nay gồm những bộ Thú sau : Bộ Thú huyệt đẻ trứng, thú mẹ chưa có núm vú, con sơ sinh liếm sữa do thú mẹ tiết ra ; Bộ Thú có túi đẻ con, có con sơ sinh rất nhỏ được nuôi trong túi da ở bụng thú mẹ, bú mẹ thụ động. Những bộ Thú khác đẻ con, con sơ sinh phát triển bình thường, bú mẹ chủ động.

Câu hỏi ?

1. Phân biệt các nhóm thú bằng đặc điểm sinh sản và tập tính “bú” sữa của con sơ sinh.
2. Hãy so sánh đặc điểm cấu tạo và tập tính của thú mò vịt và kanguru thích nghi với đời sống của chúng.

Em có biết ?

Khi gặp nguy hiểm, kanguru thường dựa cơ thể lên trên chiếc đuôi vững chắc của nó, dùng hai chân sau với móng nhọn sắc để đá tung kẻ thù lên hoặc ôm chặt lấy kẻ thù bằng hai chân trước, ôm đến nghẹt thở hoặc nhấn xuống nước rồi dìm cho đến chết (hình 48.3).

Hình 48.3. Kanguru tự vệ